Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (peti senat)

z dne 10. avgusta 2017*

„Predhodno odločanje – Nujni postopek predhodnega odločanja – Policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Evropski nalog za prijetje – Okvirni sklep 2002/584/PNZ – Postopki predaje med državami članicami – Pogoji izvršitve – Razlogi za fakultativno neizvršitev – Člen 4a(1), ki izhaja iz Okvirnega sklepa 2009/299/PNZ – Nalog za prijetje, izdan zaradi izvršitve zaporne kazni – Pojem ‚sojenje, ki se je zaključilo z odločbo' – Zadevna oseba, ki je bila osebno navzoča na prvi stopnji – Postopek na stopnji s pritožbo, ki zajema ponovno vsebinsko presojo zadeve – Nalog za prijetje, ki ne vsebuje nobenega podatka, na podlagi katerega bi bilo mogoče preveriti, ali je bila pravica obsojene osebe do obrambe spoštovana med pritožbenim postopkom“

V zadevi C-270/17 PPU,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska) z odločbo z dne 18. maja 2017, ki je na Sodišče prispela istega dne, v postopku v zvezi z izvršitvijo evropskega naloga za prijetje, izdanega zoper

Tadasa Tupikasa,

SODIŠČE (peti senat),

v sestavi J. L. da Cruz Vilaça, predsednik senata, M. Berger, sodnica, A. Borg Barthet, E. Levits in F. Biltgen (poročevalec), sodniki,

generalni pravobranilec: M. Bobek,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. julija 2017,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za T. Tupikasa B. Kuppens, odvetnica,

– za Openbaar Ministerie K. van der Schaft in U.E.A. Weitzel, agenta,

– za nizozemsko vlado M. Noort in M. Bulterman, agentki,

– za Irsko J. Quaney, agentka, skupaj s C. Noctor, BL,

– za litovsko vlado K. Dieninis, agent,

* Jezik postopka: nizozemščina.

– za Evropsko komisijo R. Troosters in S. Grünheid, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 26. julija 2017

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4a(1) Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009 (UL 2009, L 81, str. 24) (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2002/584).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru izvršitve evropskega naloga za prijetje na Nizozemskem, ki ga je izdalo Klaipėdos apygardos teismas (okrajno sodišče v Klaipėdi, Litva) zoper Tadasa Tupikasa zaradi izvršitve zaporne kazni v Litvi.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

EKČP

3 Člen 6 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP), pod naslovom „Pravica do poštenega sojenja“ določa:

„1. Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ali o kakršni koli kazenski obtožbi zoper njega pravično in javno ter v razumnem roku odloča neodvisno in nepristransko z zakonom ustanovljeno sodišče. Sodba mora biti izrečena javno, toda tisk in javnost sta lahko izločena s sojenja deloma ali v celoti v interesu morale, javnega reda ali državne varnosti, če to v demokratični družbi zahtevajo koristi mladoletnikov ali varovanje zasebnega življenja strank, ali pa v nujno potrebnem obsegu, kadar je to po mnenju sodišča nujno potrebno zaradi posebnih okoliščin, če bi javnost sojenja škodovala interesom pravičnosti.

2. Kdor je obdolžen kaznivega dejanja, velja za nedolžnega, dokler ni v skladu z zakonom dokazana njegova krivda.

3. Kdor je obdolžen kaznivega dejanja, ima naslednje minimalne pravice:

(a) da ga takoj in podrobno seznanijo v jeziku, ki ga razume, o bistvu in vzrokih obtožbe, ki ga bremeni;

(b) da ima primeren čas in možnosti za pripravo svoje obrambe;

(c) da se brani sam ali z zagovornikom po lastni izbiri ali, če nima dovolj sredstev za plačilo zagovornika, da ga dobi brezplačno, če to zahtevajo interesi pravičnosti;

(d) da zaslišuje oziroma zahteva zaslišanje obremenilnih prič, in da doseže navzočnost in zaslišanje razbremenilnih prič ob enakih pogojih, kot veljajo za obremenilne priče;

(e) da ima brezplačno pomoč tolmača, če ne razume ali ne govori jezika, ki se uporablja pred sodiščem.“

Pravo Unije

Listina

4 Člena 47 in 48 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) spadata pod njen naslov VI, to je „Sodno varstvo“.

5 Člen 47 Listine, naslovljen „Pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča“, določa:

„Vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s pogoji, določenimi v tem členu.

Vsakdo ima pravico, da o njegovi zadevi pravično, javno in v razumnem roku odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče. Vsakdo ima možnost svetovanja, obrambe in zastopanja.

[…]“

6 Iz Pojasnil k Listini o temeljnih pravicah (UL 2007, C 303, str. 17, v nadaljevanju: Pojasnila k Listini) v zvezi s členom 47, drugi odstavek, Listine izhaja, da ta določba ustreza členu 6(1) EKČP.

7 V Pojasnilih k Listini je v zvezi z navedenim členom 47 dodano, da „[v] pravu Unije pravica do poštenega sojenja ni omejena na spore, ki se nanašajo na pravice in obveznosti civilnega prava. To je ena od posledic dejstva, da je Unija skupnost prava, kot navaja Sodišče v [sodbi z dne 23. aprila 1986, Les Verts/Parlament, 294/83, (294/83, EU:C:1986:166)]. Kljub temu se jamstva, zagotovljena z EKČP, v vseh pogledih, razen glede njihovega področja uporabe, uporabljajo na podoben način za Unijo“.

8 Člen 48 Listine, naslovljen „Domneva nedolžnosti in pravica do obrambe“, določa:

„1. Obdolženec velja za nedolžnega, dokler njegova krivda ni dokazana v skladu z zakonom.

2. Vsakemu obdolžencu je zagotovljena pravica do obrambe.“

9 Iz Pojasnil k Listini v zvezi s tem izhaja:

„Člen 48 je enak drugemu in tretjemu odstavku 6. člena EKČP […]

[…]

V skladu s členom 52(3) ima ta pravica enak pomen in področje uporabe kot pravica, zagotovljena z EKČP.“

10 Člen 51 Listine, naslovljen „Področje uporabe“, v odstavku 1 določa:

„Določbe te listine se uporabljajo za institucije, organe, urade in agencije Unije ob spoštovanju načela subsidiarnosti, za države članice pa samo, ko izvajajo pravo Unije […]“

11 Člen 52 Listine, naslovljen „Obseg pravic in načel ter njihova razlaga“, določa:

„1. Kakršno koli omejevanje uresničevanja pravic in svoboščin, ki jih priznava ta listina, mora biti predpisano z zakonom in spoštovati bistveno vsebino teh pravic in svoboščin. Ob upoštevanju načela sorazmernosti so omejitve dovoljene samo, če so potrebne in če dejansko ustrezajo ciljem splošnega interesa, ki jih priznava Unija, ali če so potrebne zaradi zaščite pravic in svoboščin drugih.

[…]

3. Kolikor ta listina vsebuje pravice, ki ustrezajo pravicam, zagotovljenim z [EKČP], sta vsebina in obseg teh pravic enaka kot vsebina in obseg pravic, ki ju določa navedena konvencija. Ta določba ne preprečuje širšega varstva po pravu Unije.

[…]

7. Sodišča Unije in držav članic ustrezno upoštevajo pojasnila, pripravljena kot vodilo za razlago te listine.“

Okvirna sklepa 2002/584 in 2009/299

12 V uvodnih izjavah 1, 5, 6, 8, 10 in 12 Okvirnega sklepa 2002/584 je navedeno:

„(1) Po zaključkih Evropskega sveta iz Tampereja 15. in 16. oktobra 1999 in zlasti točke 35 teh zaključkov je treba med državami članicami odpraviti uradni postopek izročitve oseb, ki so po izrečeni končni sodbi na begu pred zakonom, in skrajšati postopek izročitve oseb, ki so osumljene kaznivega dejanja.

[…]

(5) […] [U]vedba novega poenostavljenega sistema predaje osumljenih ali obsojenih oseb zaradi kazenskega pregona ali izvršitve kazni omogoča, da se odpravijo sedaj zapleteni in zamudni postopki izročitve. […]

(6) Evropski nalog za prijetje, kot ga predvideva ta okvirni sklep, je na področju kazenskega prava prvi konkretni ukrep izvajanja načela medsebojnega priznavanja, o katerem je Evropski svet navedel, da je ‚temeljni kamen‘ pravosodnega sodelovanja.

[…]

(8) Odločitve o izvršitvi evropskega naloga za prijetje morajo biti pod zadostnim nadzorom, kar pomeni, da bo pravosodni organ države članice, kjer bodo zahtevano osebo prijeli, moral odločiti o njeni predaji.

[…]

(10) Mehanizem evropskega naloga za prijetje temelji na visoki stopnji zaupanja med državami članicami. Njegovo izvajanje se lahko zaustavi samo v primeru resnih in nenehnih kršitev načel iz člena 6(1) [EU, ki je po spremembi postal člen 2 PEU,] ene od držav članic, ki jih ugotovi Svet na podlagi člena 7(1) [EU, ki je po spremembi postal člen 7(2) PEU,] s posledicami, navedenimi v členu 7(2) te pogodbe.

[…]

(12) Ta okvirni sklep spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava člen 6 [EU] in jih izraža Listina […], zlasti Poglavje VI Listine. Nič v tem okvirnem sklepu se ne sme razlagati kot prepoved zavrnitve predaje osebe, za katero je bil izdan evropski nalog za prijetje, kadar obstaja razlog za prepričanje, da je na podlagi objektivnih elementov bil nalog izdan z namenom kazenskega pregona in kaznovanja osebe na podlagi njenega spola, rase, vere, etničnega izvora, državljanstva, jezika, političnega prepričanja ali spolne usmerjenosti, ali da bo oseba zaradi katerega od teh razlogov v slabšem položaju.

[…]“

13 Člen 1 tega okvirnega sklepa, naslovljen „Opredelitev evropskega naloga za prijetje in obveznost njegove izvršitve“, določa:

„1. Evropski nalog za prijetje je sodna odločba, ki jo izda država članica z namenom prijetja in predaje zahtevane osebe s strani druge države članice z namenom uvesti kazenski postopek ali izvršiti kazen zapora ali ukrep, vezan na odvzem prostosti.

2. Države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.

3. Ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 [EU].“

14 V členih 3, 4 in 4a navedenega okvirnega sklepa so našteti razlogi za obvezno in fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje.

15 V Okvirnem sklepu 2009/299 so natančneje določeni razlogi, na podlagi katerih lahko izvršitveni pravosodni organ države članice zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, če zadevna oseba na sojenju ni bila navzoča. V njegovih uvodnih izjavah 1, 2, od 4 do 8, 14 in 15 je navedeno:

„(1) Pravica obtoženca, da je osebno navzoč na sojenju, je zagotovljena s pravico do poštenega sojenja iz člena 6 [EKČP], kakor jo razlaga Evropsko sodišče za človekove pravice. Prav tako je [navedeno sodišče] določilo, da pravica obtoženca do tega, da je osebno navzoč na sojenju, ni absolutna ter da se lahko obtoženec pod nekaterimi pogoji po lastni volji izrecno ali molče, vendar nedvoumno, odpove tej pravici.

(2) Vprašanja odločb, izdanih v sojenju, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča, različni okvirni sklepi o izvajanju načela vzajemnega priznavanja pravnomočnih sodnih odločb ne obravnavajo enotno. Ta raznolikost bi lahko otežila delo pravnikov in ovirala pravosodno sodelovanje.

[…]

(4) Zato je treba določiti jasne in skupne razloge za zavrnitev priznanja odločb, izdanih v sojenju, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča. Namen tega okvirnega sklepa je natančneje določiti opredelitev skupnih razlogov, ki bi izvršitvenemu organu omogočili, da izvrši odločbo kljub temu, da oseba ni bila navzoča na sojenju, pri tem pa v celoti spoštuje njeno pravico do obrambe. Ta okvirni sklep ni namenjen urejanju oblik in načinov ter procesnih zahtev, ki se uporabijo za dosego rezultatov, opredeljenih v tem okvirnem sklepu, saj se za njihovo določitev uporabljajo nacionalna prava držav članic.

(5) Takšne spremembe zahtevajo spremembo obstoječih okvirnih sklepov o izvajanju načela vzajemnega priznavanja pravnomočnih sodnih odločb. Nove določbe bi morale biti tudi podlaga za prihodnje instrumente na tem področju.

(6) Določbe tega okvirnega sklepa, ki spreminjajo druge okvirne sklepe, določajo pogoje, pod katerimi se priznanje in izvršitev odločbe, izdane v sojenju, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča, ne bi smela zavrniti. Ti pogoji so alternativni; če je eden izmed pogojev izpolnjen, odreditveni organ z izpolnitvijo ustrezne rubrike evropskega naloga za prijetje ali potrdila, priloženega drugim okvirnim sklepom, jamči, da so bile ali bodo izpolnjene zahteve, ki naj bi zadostovale za izvršitev odločbe na podlagi načela vzajemnega priznavanja.

(7) Priznanje in izvršitev odločbe, izdane v sojenju, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča, se ne bi smela zavrniti, če je bila oseba osebno povabljena in s tem obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, ki se je zaključilo z odločbo, ali če je bila zadevna oseba kako drugače uradno obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, in sicer tako, da je mogoče nedvoumno sklepati, da je bila ta oseba seznanjena z načrtovanim sojenjem. V zvezi s tem se razume, da bi morala biti zadevna oseba o tem obveščena ‚pravočasno', kar pomeni dovolj zgodaj, da se je lahko udeležila sojenja in učinkovito uveljavila svojo pravico do obrambe.

(8) Pravico obtoženca do poštenega sojenja zagotavlja [EKČP], kakor jo razlaga Evropsko sodišče za človekove pravice. Ta pravica zajema pravico zadevne osebe, da je osebno navzoča na sojenju. Da pa lahko zadevna oseba uveljavlja to pravico, mora biti seznanjena s predvidenim sojenjem. Po tem okvirnem sklepu bi morale države članice osebo seznaniti s sojenjem v skladu z nacionalno zakonodajo, pri čemer se razume, da je treba pri tem upoštevati zahteve iz navedene konvencije. V skladu s sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice pa bi lahko pri ugotavljanju, ali je bil način obveščanja ustrezen, da se je oseba seznanila s sojenjem, posebno pozornost po potrebi namenili tudi prizadevanju zadevne osebe, da prejme informacije, ki so nanjo naslovljene.

[…]

(14) Ta okvirni sklep je omejen na natančnejšo opredelitev razlogov za zavrnitev priznanja iz instrumentov, ki izvajajo načelo vzajemnega priznavanja. Zato imajo na primer določbe v zvezi s pravico do ponovnega sojenja področje uporabe, ki je omejeno na opredelitev teh razlogov za zavrnitev priznanja. Te določbe niso namenjene usklajevanju nacionalnih zakonodaj. Ta okvirni sklep ne posega v prihodnje instrumente Evropske unije, katerih cilj je približevanje zakonodaje držav članic na področju kazenskega prava.

(15) Razlogi za nepriznavanje niso obvezni. Vendar pa diskrecijsko pravico držav članic pri prenašanju teh razlogov v nacionalno zakonodajo ureja zlasti pravica do poštenega sojenja, pri čemer je treba upoštevati splošni cilj tega okvirnega sklepa, in sicer okrepitev procesnih pravic oseb in izboljšanje pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah […]"

16 Člen 1 Okvirnega sklepa 2009/299, naslovljen „Cilji in področje uporabe", določa:

1. Cilji tega okvirnega sklepa so okrepiti procesne pravice oseb, zoper katere poteka kazenski postopek, poenostaviti pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah ter zlasti izboljšati vzajemno priznavanje sodnih odločb med državami članicami.

2. Ta okvirni sklep ne spreminja niti obveznosti spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 Pogodbe, vključno s pravico do obrambe oseb, zoper katere poteka kazenski postopek, niti obveznosti, ki so v tem smislu naložene pravosodnim organom.

3. Ta okvirni sklep določa skupna pravila za priznavanje in/ali izvrševanje sodnih odločb v eni državi članici (država članica izvršiteljica), ki jih izda druga država članica (država članica izdajateljica) v postopku, ki je potekal brez navzočnosti zadevne osebe […]"

17 Člen 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 je bil vanj vstavljen s členom 2 Okvirnega sklepa 2009/299 in je naslovljen „Odločbe, izdane na podlagi sojenja, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča“. Njegov odstavek 1 določa:

„Izvršitveni sodni organ lahko prav tako zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan za izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, ki vključuje odvzem prostosti, če oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo, razen če je v evropskem nalogu za prijetje navedeno, da je bila oseba v skladu z dodatnimi procesnimi zahtevami, določenimi v nacionalnem pravu odreditvene države članice:

(a) pravočasno
   (i) osebno povabljena in tako obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, ki se je zaključilo z odločbo, ali če je bila zadevna oseba dejansko kako drugače uradno obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, in sicer tako, da je mogoče nedvoumno sklepati, da je bila ta oseba seznanjena z načrtovanim sojenjem,

   in
   (ii) obveščena, da se odločba lahko izreče, če se sojenja ne udeleži,

ali

(b) je bila seznanjena z načrtovanim sojenjem in je pooblastila pravnega zastopnika, ki ga je imenovala sama ali ga je imenovala država, da jo zastopa na sojenju, in jo je ta zastopnik na sojenju dejansko zastopal,

ali

(c) potem ko ji je bila vročena odločba in je bila izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preučijo [preuči,] in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe:
   (i) izrecno izjavila, da ne izpodbija odločbe,

   ali
   (ii) ni zahtevala ponovnega sojenja ali vložila pritožbe v ustreznem roku,

ali

(d) ji odločba ni bila osebno vročena, ampak:
   (i) ji bo osebno vročena nemudoma po predaji in bo izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preučijo [preuči], in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe,

   in
   (ii) bo obveščena o roku, v katerem mora zahtevati ponovno sojenje ali vložiti pritožbo, kakor je navedeno v zadevnem evropskem nalogu za prijetje.“

18 Člen 8(1) Okvirnega sklepa 2002/584 določa:

„Evropski nalog za prijetje vsebuje naslednje podatke podane v skladu z obrazcem v prilogi:

(a) identiteta in državljanstvo zahtevane osebe;

(b) naziv, naslov, številka telefona in faksa in elektronski naslov odreditvenega pravosodnega organa;

(c) dokazilo o izvršljivi sodbi, nalogu za prijetje ali kateri koli drugi izvršljivi sodni odločbi z enakim učinkom, ki sodi v okvir členov 1 in 2;

(d) zakonska označba kaznivega dejanja, zlasti glede na člen 2;

(e) opis okoliščin, v katerih je bilo kaznivo dejanje storjeno, vključno s časom, krajem in stopnjo vpletenosti zahtevane osebe;

(f) odmerjena kazen v primeru končne sodbe ali predpisane možne kazni, ki jih za to kaznivo dejanje predvideva zakonodaja odreditvene države članice;

(g) če je mogoče še druge posledice kaznivega dejanja.“

19 Člen 15 tega okvirnega sklepa, naslovljen „Odločitev o predaji“, določa:

„1. Izvršitveni pravosodni organ odloči, v časovnih rokih in pod pogoji, opredeljenimi v tem okvirnem sklepu, ali bo predal prijeto osebo.

2. Če izvršitveni pravosodni organ ugotovi, da podatki, ki mu jih je poslala odreditvena država članica, ne zadostujejo za odločitev o predaji, zahteva, da se mu nujno pošljejo potrebne dodatne informacije, zlasti v zvezi s členi 3 do 5 in členom 8, in lahko določi rok za njihovo sprejetje, pri tem pa mora upoštevati časovne roke določene v člen[u] 17.

3. Odreditveni pravosodni organ lahko izvršitvenemu pravosodnemu organu kadar koli pošlje kakršen koli dodaten koristen podatek.“

20 Člen 17 navedenega okvirnega sklepa določa:

„1. Evropski nalog za prijetje je treba obravnavati in izvršiti kot nujno zadevo.

2. V primeru, ko zahtevana oseba soglaša s predajo, mora biti končna odločitev o izvršitvi evropskega naloga za prijetje sprejeta v 10 dneh po soglasju.

3. V drugih primerih mora biti končna odločitev o izvršitvi evropskega naloga za prijetje sprejeta v 60 dneh po prijetju zahtevane osebe.

4. Kadar se v posebnih primerih evropski nalog za prijetje ne more izvršiti v časovnih rokih iz odstavkov 2 in 3, izvršitveni pravosodni organ o tem nemudoma obvesti odreditveni pravosodni organ in pojasni razloge za zamudo. V takem primeru se časovni rok lahko podaljša za dodatnih 30 dni.

[…]“

21 V Prilogi k temu okvirnemu sklepu je obrazec z enotno obliko evropskega naloga za prijetje.

Nizozemsko pravo

22 Okvirni sklep 2002/584 je bil v nizozemsko pravo prenesen z Overleveringswet (zakon o predaji) z dne 29. aprila 2004 (Stb. 2004, št. 195, v nadaljevanju: OLW).

23 V členu 12 OLW je določeno:

„Predaja ni dovoljena, če je evropski nalog za prijetje izdan za izvršitev sodbe, obtoženec pa ni bil osebno navzoč na obravnavi, ki se je zaključila z navedeno sodbo, razen če je v evropskem nalogu za prijetje navedeno, da je v skladu s procesnimi zahtevami odreditvene države članice:

(a) obtoženec bil pravočasno osebno povabljen ter tako obveščen o predvidenem datumu in kraju obravnave, ki se je zaključila z odločbo, ali je bil dejansko kako drugače uradno obveščen o predvidenem datumu in kraju te obravnave, in sicer tako, da je mogoče nedvoumno sklepati, da je bil seznanjen z načrtovano obravnavo in je bil obveščen, da se odločba lahko izreče, če se obravnave ne udeleži, ali

(b) obtoženec bil obveščen o obravnavi in je za zagotovitev svoje obrambe pooblastil odvetnika, ki ga je izbral sam ali ga je imenovala država, ter ga je ta odvetnik zastopal na obravnavi ali

(c) obtoženec, potem ko mu je bila vročena odločba in je bil izrecno obveščen o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preuči, in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe:
   1. izrecno izjavil, da ne izpodbija odločbe, ali
   2. v ustreznem roku ni zahteval ponovnega sojenja ali ni vložil pritožbe ali

(d) obtožencu odločba ni bila osebno vročena, ampak
   1. mu bo osebno vročena nemudoma po predaji in bo izrecno obveščen o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima zadevna oseba pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preuči, in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe,
   2. bo obveščena o roku, v katerem mora zahtevati ponovno sojenje ali vložiti pritožbo, kakor je navedeno v zadevnem evropskem nalogu za prijetje.“

24 Priloga 2 k OLW, naslovljena „Vzorec evropskega naloga za prijetje […]“, ustreza Prilogi k Okvirnemu sklepu 2002/584.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

25 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je officier van justitie bij de Rechtbank (državni tožilec pri sodišču) 22. februarja 2017 pri predložitvenem sodišču, Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska), vložil zahtevo za izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki ga je 14. februarja 2017 izdalo Klaipėdos apygardos teismas (okrožno sodišče v Klaipėdi, Litva) (v nadaljevanju: zadevni evropski nalog za prijetje).

26 Ta evropski nalog za prijetje se nanaša na prijetje in predajo T. Tupikasa, litovskega državljana brez stalnega ali običajnega prebivališča na Nizozemskem, zaradi izvršitve zaporne kazni enega leta in štirih mesecev v Litvi.

27 V navedenem evropskem nalogu za prijetje je v zvezi s tem naveden obstoj izvršljive sodbe, ki jo je Klaipėdos miesto apylinkės teismas (okrajno sodišče v Klaipėdi, Litva) izreklo 26. avgusta 2016 in s katero je T. Tupikasa obsodilo na to kazen za dve kaznivi dejanji na podlagi litovskega prava. Poleg tega je v istem evropskem nalogu za prijetje pojasnjeno, da je zadevna oseba zoper to sodbo vložil pritožbo in da je Klaipėdos apygardos teismas (okrožno sodišče v Klaipėdi) to pritožbo zavrnilo s sodbo z dne 8. decembra 2016, tako da po postopku na stopnji s pritožbo obsodba, izrečena proti T. Tupikasu na prvi stopnji, ni bila spremenjena.

28 Ni sporno, da je bil T. Tupikas v postopku na prvi stopnji osebno navzoč.

29 Vendar pa naj zadevni evropski nalog za prijetje ne bi vseboval informacij v zvezi s pritožbenim postopkom, zlasti ne o tem, ali je bila zadevna oseba navzoča pred Klaipėdos apygardos teismas (okrožno sodišče v Klaipėdi), in če ni bila, ali so v zvezi s pritožbenim postopkom izpolnjeni pogoji iz katere od točk od (a) do (d) člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584.

30 Predložitveno sodišče se zato sprašuje, ali se v primeru, kot je ta v postopku v glavni stvari, ta okvirni sklep uporabi samo za postopek na prvi stopnji ali tudi za pritožbeni postopek.

31 Navedeno sodišče meni, da v prvem položaju v obravnavanem primeru ne bi moglo zavrniti izvršitve zadevnega evropskega naloga za prijetje, saj je bila zadevna oseba v postopku osebno navzoča pred sodiščem na prvi stopnji.

32 V drugem položaju pa bi bilo treba pred odločitvijo o predaji T. Tupikasa od odreditvenega pravosodnega organa zahtevati dodatne informacije o pritožbenem postopku.

33 Predložitveno sodišče meni, da obstaja več elementov, ki podpirajo razlago, da se člen 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 uporabi tudi za postopek na pritožbeni stopnji, če se v okviru navedenega postopka ponovno odloča o vsebini zadeve.

34 Navedeno sodišče se v zvezi s tem opira na besedilo točk (c) in (d) člena 4a(1) tega okvirnega sklepa, ki se med drugim nanaša na „ponovn[o] sojenj[e] ali pritožb[o,] ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preuči“.

35 Po mnenju predložitvenega sodišča iz tega besedila izhaja, da se navedena določba nanaša na položaj, v katerem je kazensko sodišče odločilo o vsebini zadeve tako, da se je izreklo o krivdi zadevne osebe v zvezi s kaznivim dejanjem, ki se ji očita, in ji po potrebi naložilo sankcijo za to kaznivo dejanje. To pa naj ne bi veljalo, če bi se navedeno sodišče omejilo na odločanje o pravnih vprašanjih, kot je to v okviru kasacijske pritožbe.

36 Predložitveno sodišče dodaja, da besedilo člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 obsega te določbe ne omejuje na postopek na prvi stopnji, saj se njeni točki (c) in (d) izrecno sklicujeta tako na „ponovno sojenje“ kot tudi na „pritožbo“.

37 Poleg tega naj bi bilo tako razumevanje člena 4a(1) tega okvirnega sklepa podprto z namenom, ki se uresničuje z navedeno določbo, da se, kot naj bi Sodišče odločilo v točki 43 sodbe z dne 26. februarja 2013, Melloni, (C-399/11, EU:C:2013:107), in v točki 37 sodbe z dne 24. maja 2016, Dworzecki, (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346), izvršitvenemu pravosodnemu organu omogoči, da dovoli predajo kljub nenavzočnosti osebe, za katero se zahteva predaja, na sojenju, ki se je zaključilo z njeno obsodbo, pri tem pa v celoti spoštuje pravico do obrambe.

38 Pravica do obrambe naj bi bila namreč del pravice do poštenega sojenja v smislu člena 6 EKČP in člena 47 Listine, tako da naj bi morala država članica, če uvede pritožbeni postopek, zagotoviti, da ima zadevna oseba v okviru navedenega postopka na voljo temeljna jamstva, določena v navedenih členih. Čeprav naj bi imela tako zadevna oseba možnost, da se odpove svoji pravici do obrambe, pa kazensko sodišče, ki se mora ponovno izreči o krivdi zadevne osebe, kot naj bi odločilo Evropsko sodišče za človekove pravice, ne more odločiti brez neposredne presoje dokazov, ki jih je osebno predložil obdolženec, ki želi dokazati, da ni storil dejanja, ki naj bi pomenilo kaznivo dejanje. V takem položaju naj zgolj okoliščina, da je zadevna oseba lahko uveljavljala pravico do obrambe v postopku na prvi stopnji, zato še ne bi zadostovala za ugotovitev, da so bile izpolnjene zahteve iz člena 6 EKČP in člena 47 Listine.

39 Predložitveno sodišče pa poudarja, da nekatere od preostalih držav članic ne izhajajo iz take razlage. Mogoče naj bi bilo tudi trditi, da načelo vzajemnega zaupanja, kadar se ugotovi, da je bila v okviru postopka na prvi stopnji pravica zadevne osebe do obrambe v celoti spoštovana, zahteva, da se šteje, da organi odreditvene države članice niso kršili temeljnih pravic, priznanih s pravom Unije, v okviru morebitnih drugih postopkov. Vendar naj Sodišče glede tega še ne bi odločilo.

40 V teh okoliščinah je Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je pritožbeni postopek,

– v katerem je bila zadeva vsebinsko preučena ter

– ki se je zaključil s (ponovno) obsodbo zadevne osebe in/ali potrditvijo obsodbe, izrečene na prvi stopnji,

– namen [evropskega naloga za prijetje] pa je izvršiti to obsodbo,

‚sojenje, ki se je zaključilo z odločbo', v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa [2002/584]?"

Nujni postopek

41 Predložitveno sodišče predlaga, naj se predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku predhodnega odločanja, ki je določen v členu 107 Poslovnika Sodišča.

42 Navedeno sodišče je v utemeljitev svojega predloga navedlo, da je T. Tupikas sedaj v priporu na Nizozemskem do odločitve glede izvršitve zadevnega evropskega naloga za prijetje, ki so ga proti njemu izdali pristojni organi Republike Litve.

43 Predložitveno sodišče poleg tega navaja, da v zvezi s tem ne more sprejeti odločbe, dokler Sodišče ne odloči o tem predlogu za sprejetje predhodne odločbe. Odgovor Sodišča na postavljeno vprašanje naj bi zato imel neposreden in odločilen vpliv na trajanje pripora T. Tupikasa na Nizozemskem glede na njegovo morebitno predajo ob izvršitvi tega evropskega naloga za prijetje.

44 Na prvem mestu je treba ugotoviti, da se ta predlog za predhodno odločanje nanaša na razlago Okvirnega sklepa 2002/584, ki spada na področja iz naslova V tretjega dela Pogodbe DEU, ki se nanaša na območje svobode, varnosti in pravice. Zato se zanj lahko uporabi nujni postopek predhodnega odločanja.

45 Na drugem mestu je treba v zvezi z merilom glede nujnosti v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča upoštevati okoliščino, da je osebi, na katero se nanaša postopek v glavni stvari, trenutno odvzeta prostost in da je njeno nadaljnje pridržanje odvisno od rešitve spora o glavni stvari (sodba z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, točka 21 in navedena sodna praksa). Poleg tega je treba položaj zadevne osebe presojati glede na stanje na dan preizkusa predloga, naj se predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku (sodba z dne 24. maja 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, točka 22 in navedena sodna praksa).

46 V obravnavani zadevi pa po eni strani ni sporno, da je bila na ta dan T. Tupikasu odvzeta prostost. Po drugi strani je njegovo nadaljnje pridržanje odvisno od izida postopka v glavni stvari, saj je bil ukrep pripora zoper njega v skladu s pojasnili predložitvenega sodišča odrejen v okviru izvršitve zadevnega evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan zoper njega.

47 V teh okoliščinah je peti senat Sodišča 8. junija 2017 na predlog sodnika poročevalca in po opredelitvi generalnega pravobranilca odločil, da ugodi predlogu predložitvenega sodišča, naj se ta predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku predhodnega odločanja.

Vprašanje za predhodno odločanje

48 Predložitveno sodišče želi s postavljenim vprašanjem v bistvu ugotoviti obseg pojma „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 v primeru, v katerem je bilo v državi članici, v kateri je bil izdan evropski nalog za prijetje, izdanih več sodnih odločb, od katerih je bila vsaj ena izdana, ne da bi bila zadevna oseba v postopku osebno navzoča. Predložitveno sodišče natančneje sprašuje, ali je treba v takem primeru pritožbeni postopek šteti za odločilen za uporabo navedene določbe.

49 Najprej je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Okvirni sklep 2002/584 temelji na načelu vzajemnega priznavanja, ki kot „temeljni kamen“ pravosodnega sodelovanja, kot to izhaja iz uvodne izjave 6 tega okvirnega sklepa, temelji na vzajemnem zaupanju med državami članicami z namenom uresničevanja cilja, zastavljenega za Unijo, da postane prostor svobode, varnosti in pravice (glej v tem smislu sodbo z dne 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-477/16 PPU, EU:C:2016:861, točke od 25 do 28 in navedena sodna praksa).

50 Zato navedeni okvirni sklep v členu 1(2) določa pravilo, v skladu s katerim morajo države članice izvršiti vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa. Izvršitveni pravosodni organi lahko torej, razen v posebnih okoliščinah, zavrnejo izvršitev takega naloga samo v taksativno naštetih primerih neizvršitve, določenih z Okvirnim sklepom 2002/584, za izvršitev evropskega naloga o prijetju pa se lahko določi le eden od pogojev, ki so v njem izčrpno našteti. Zato je, medtem ko je izvršitev evropskega naloga za prijetje načelo, zavrnitev izvršitve določena kot izjema, ki jo je treba razlagati ozko (sodba z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 19 in navedena sodna praksa).

51 Navedeni okvirni sklep tako na eni strani izrecno določa razloge za obvezno (člen 3) in fakultativno (člena 4 in 4a) neizvršitev evropskega naloga za prijetje in na drugi jamstva, ki jih mora zagotoviti odreditvena država članica v posebnih primerih (člen 5).

52 Natančneje v zvezi s primerom, v katerem se evropski nalog za prijetje nanaša na izvršitev kazni, izrečene v odsotnosti, je člen 5(1) Okvirnega sklepa v svoji prvotni različici iz Okvirnega sklepa 2002/584 določal pravilo, v skladu s katerim je lahko izvršitvena država članica za predajo zadevne osebe v takem položaju določila pogoj jamstva nove obravnave zadeve ob navzočnosti te osebe v odreditveni državi članici.

53 Ta določba je bila razveljavljena z Okvirnim sklepom 2009/299 in v Okvirnem sklepu 2002/584 nadomeščena z novim členom 4a, ki možnost zavrnitve izvršitve evropskega naloga za prijetje omejuje tako, da natančno in enotno našteva pogoje, pod katerimi se priznanje in izvršitev odločbe, izdane v sojenju, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča, ne smeta zavrniti (glej v tem smislu sodbo z dne 26. februarja 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, točka 41).

54 Kot izhaja iz besedila člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584, ima izvršitveni pravosodni organ možnost zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan za izvršitev zaporne kazni ali ukrepa, ki vključuje odvzem prostosti, če oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo, razen če je v evropskem nalogu za prijetje navedeno, da so izpolnjeni pogoji iz točk od (a) do (d) te določbe.

55 Iz tega izhaja, da mora izvršitveni pravosodni organ evropski nalog za prijetje izvršiti kljub nenavzočnosti zadevne osebe na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo, če se ugotovi obstoj ene od okoliščin iz člena 4a(1)(a), (b), (c) ali (d) tega okvirnega sklepa.

56 Člen 4a(1)(a) in (b) navedenega okvirnega sklepa v zvezi s tem določa, da je izvršitveni pravosodni organ, če je bila oseba, obsojena v odsotnosti, pravočasno obveščena o predvidenem sojenju in obveščena, da se odločba lahko izreče, če se sojenja ne udeleži, ali je bila seznanjena z načrtovanim sojenjem in je pooblastila pravnega zastopnika, da jo zastopa, zavezan predati to osebo.

57 Poleg tega člen 4a(1)(c) in (d) tega okvirnega sklepa našteva primere, v katerih mora izvršitveni pravosodni organ izvršiti evropski nalog za prijetje, čeprav ima zadevna oseba pravico do ponovnega sojenja, kadar je v tem nalogu navedeno, da zadevna oseba ni zahtevala ponovnega sojenja ali da bo izrecno obveščena o pravici do take ponovne presoje.

58 Kot je Sodišče že presodilo, je namen člena 4a Okvirnega sklepa 2002/584 zagotoviti visoko raven varstva in izvršitvenemu organu omogočiti, da opravi predajo zadevne osebe kljub njeni nenavzočnosti na sojenju, ki se je zaključilo z obsodbo, pri tem pa v celoti spoštovati njeno pravico do obrambe (sodba z dne 24. maja 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, točka 37).

59 Drugače povedano, načeli vzajemnega zaupanja in priznavanja, na katerih temelji ta okvirni sklep, ne smeta nikakor posegati v temeljne pravice, zagotovlje zadevnim osebam.

60 Opozoriti je treba namreč, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča pravila sekundarne zakonodaje Unije razlagati in uporabljati ob spoštovanju temeljnih pravic (glej zlasti sodbo z dne 16. februarja 2017, C. K. in drugi, C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, točka 59), med katerimi je pravica do obrambe, ki izhaja iz pravice do poštenega sojenja, določene v členih 47 in 48 Listine ter v členu 6 EKČP.

61 Poleg tega člen 1(3) Okvirnega sklepa 2002/584 določa, da „ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 [EU].“

62 Člen 1(1) Okvirnega sklepa 2009/299 v zvezi s tem natančneje določa, da sta cilja, ki ju uresničuje, „okrepiti procesne pravice oseb, zoper katere poteka kazenski postopek, […] ter […] izboljšati vzajemno priznavanje sodnih odločb med državami članicami“, člen 1(2) tega okvirnega sklepa, ki prevzema vsebino člena 1(3) Okvirnega sklepa 2002/584, pa se izrecno sklicuje na potrebo, da se osebam, zoper katere poteka kazenski postopek, zagotovi pravica do obrambe, in poudarja obveznost pravosodnih organov držav članic, da zagotovijo spoštovanje temeljnih pravic.

63 Okvirni sklep 2002/584 je treba zato razlagati tako, da se omogoči zagotovitev skladnosti z zahtevami spoštovanja temeljnih pravic zadevnih oseb, ne da bi bila s tem ogrožena učinkovitost sistema pravosodnega sodelovanja med državami članicami, v katerem je evropski nalog za prijetje, kot ga je določil zakonodajalec Unije, eden od njegovih bistvenih elementov.

64 Pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“ v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 je treba v okoliščinah, navedenih v členu 48 te sodbe, razlagati ob upoštevanju teh preudarkov.

65 V zvezi s tem je treba na prvem mestu opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča tako iz zahtev po enotni uporabi prava Unije kot iz zahtev načela enakosti izhaja, da je treba pojme posamezne določbe prava Unije, ki se za opredelitev pomena in obsega ne sklicuje izrecno na pravo držav članic, navadno razlagati samostojno in enotno v celotni Uniji ob upoštevanju okvira, v katerega je določba umeščena, in cilja, ki ga zadevna ureditev uresničuje (sodba z dne 24. maja 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, točka 28 in navedena sodna praksa).

66 Čeprav pa Okvirni sklep 2002/584, zlasti njegov člen 4a(1), vsebuje več izrecnih napotitev na pravo držav članic, se nobena od teh napotitev ne nanaša na pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu te določbe.

67 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da je treba to besedno zvezo, ki je predmet tega predloga za predhodno odločanje, šteti za samostojen pojem Unije in jo razlagati enotno na njenem celotnem ozemlju, neodvisno od opredelitev v državah članicah.

68 To razlago poleg tega potrjuje zgodovina nastanka Okvirnega sklepa 2009/299. Kot namreč izhaja iz njegovih uvodnih izjav 2 in 4, je zakonodajalec Unije, ki je ugotovil, da bi neobstoj enotne ureditve vprašanj v zvezi z odločbami, izdanimi v sojenju, na katerem zadevna oseba ni bila navzoča, lahko med drugim oviral pravosodno sodelovanje, menil, da je treba določiti jasne in skupne razloge za zavrnitev priznanja odločb, izdanih v sojenju, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča, vendar brez urejanja oblik in načinov ter procesnih zahtev iz pravnih ureditev držav članic, ki se uporabijo za dosego rezultatov, opredeljenih v navedenem okvirnem sklepu (sodba z dne 24. maja 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, točka 31).

69 Na drugem mestu je treba ugotoviti, da zgolj besedilo člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 ne omogoča natančnejše opredelitve pojma „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, iz te določbe. Ta besedna zveza namreč v navedeni določbi ni niti opredeljena niti kako drugače pojasnjena, saj se naslov navedenega člena glede nje omejuje na sklicevanje na „[o]dločbe, izdane na podlagi sojenja, na katerem zadevna oseba ni bila osebno navzoča“.

70 V teh okoliščinah je treba obseg zadevnega pojma ugotoviti tako, da se ga umesti v njegov okvir. V ta namen je treba na tretjem mestu upoštevati preostale določbe tega okvirnega sklepa, med katere je umeščen ta člen 4a(1).

71 V zvezi s tem je treba poudariti, da je, čeprav člen 8(1)(c) Okvirnega sklepa 2002/584 uporablja pojma „izvršljiva sodba“ in „katerakoli druga izvršljiva sodna odločba z enakim učinkom“ in čeprav je taka izvršljivost odločilna za ugotovitev, od kdaj je mogoče izdati evropski nalog za prijetje, ta lastnost manj pomembna v okviru člena 4a(1) tega okvirnega sklepa. Za razlago navedenega člena 4a(1) pa je treba upoštevati „pravnomočnost“ „odločbe“ ali „sodbe“, kot ustrezno izhaja iz preostalih upoštevnih določb navedenega okvirnega sklepa.

72 Tako se člena 3(2) in 8(f) Okvirnega sklepa 2002/584 nanašata na „končno sodbo“, s katero je bila odmerjena kazen. Njegov člen 2(1) pa se nanaša na „[izrečene] kazni“, medtem ko je v členu 4 tega okvirnega sklepa v točki 3 uporabljena besedna zveza „pravnomočna sodba“ in v točki 5 besedna zveza „oseba[, ki se ji je] izrekla pravnomočna sodba“.

73 Enako velja za več uvodnih izjav okvirnih sklepov 2002/584 in 2009/299. Tako je v uvodni izjavi 1 Okvirnega sklepa 2002/584 pojem „končna sodba“, medtem ko je v uvodnih izjavah 2 in 5 Okvirnega sklepa 2009/299 uporabljena besedna zveza „pravnomočne sodne odločbe“.

74 Ugotoviti je treba torej, da je treba pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu člena 4a Okvirnega sklepa 2002/584 razumeti tako, da pomeni postopek, v katerem je bila izdana odločba, s katero je bila oseba, katere predaja se zahteva v okviru izvršitve evropskega naloga za prijetje, pravnomočno obsojena.

75 Taka razlaga pojma „odločba“ je poleg tega v skladu z razlago pojma „sojenje, ki se je zaključilo z obsodbo“, ki jo je Sodišče podalo že v točki 37 sodbe z dne 24. maja 2016, Dworzecki, (C 108/16 PPU, EU:C:2016:346), Dodati je treba, da se je Sodišče v, točka 37), v okviru razlage člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584.

76 Čeprav pa se v nekaterih primerih pravnomočna obsodilna odločba in izvršljiva kazenska odločba ne razlikujeta, ta vidik ostaja urejen z različnimi nacionalnimi postopkovnimi pravili, zlasti kadar je bilo izdanih več odločb na zaporednih stopnjah.

77 Tako je treba, če je odreditvena država članica, tako kot v postopku v glavni stvari, uvedla dvostopenjski sodni sistem, tako da kazenski postopek zajema več stopenj in se v njem lahko izda več zaporednih sodnih odločb, na četrtem mestu ugotoviti, katero od teh odločb je treba šteti za tisto, ki vsebuje pravnomočno obsodbo v smislu točke 74 te sodbe.

78 Kot izhaja iz sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice, pojem „obsodba“ v smislu EKČP na eni strani hkrati zajema razglasitev krivde po zakoniti ugotovitvi kaznivega dejanja in naložitev kazni ali drugega ukrepa odvzema prostosti (glej v tem smislu sodbo ESČP, 21. oktober 2013, Del Río Prada proti Španiji, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, točka 123 in navedena sodna praksa).

79 Evropsko sodišče za človekove pravice je na drugi strani večkrat odločilo, da mora pritožbeni postopek, če je določen, spoštovati jamstva iz člena 6 EKČP, zlasti če se pri pravnem sredstvu, ki ga je mogoče vložiti zoper odločbo na prvi stopnji, odloča z neomejeno pristojnostjo, saj je sodišče na drugi stopnji pristojno, da ponovno preuči zadevo, pri čemer presodi utemeljenost dejanskih in pravnih obtožb ter tako odloči o krivdi ali nedolžnosti zadevne osebe glede na predložene dokaze (glej v tem smislu sodbe ESČP, 26. maj 1988, Ekbatani proti Švedski, CE:ECHR:1988:0526JUD001056383, točki 24 in 32; 26. oktober 2000, Kudła proti Poljski, CE:ECHR:1988:0526JUD001056383, točka 122; 18. oktober 2006, Hermi proti Italiji, CE:ECHR:2006:1018JUD001811402, točki 64 in 65; 25. april 2013, Zahirović proti Hrvaški, CE:ECHR:2013:0425JUD005859011, točka 56, in 14. februar 2017, Hokkeling proti Nizozemski, CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, točki 56 in 58).

80 Iz te sodne prakse Evropskega sodišča za človekove pravice izhaja tudi, da če sta določeni dve stopnji, iz tega, da je zadevna oseba dejansko lahko uveljavljala svojo pravico do obrambe na prvi stopnji, ni mogoče sklepati, da je nujno imela na voljo jamstva, določena v členu 6 EKČP, če je potekalo sojenje na pritožbeni stopnji v njegovi odsotnosti (glej v tem smislu sodbo ESČP, 14. februar 2017, Hokkeling proti Nizozemski, CE:ECHR:2017:0214JUD003074912, točke 57, 58 in 61).

81 Zato je treba v primeru, v katerem je postopek zajemal več stopenj, na katerih so bile izdane zaporedne odločbe, od katerih je bila vsaj ena izdana v odsotnosti, pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 razumeti kot stopnjo, na kateri je bila izdana zadnja od teh odločb, če je zadevno sodišče, potem ko je preučilo dejanske in pravne okoliščine obremenilnih in razbremenilnih elementov, kar po potrebi zajema upoštevanje individualnega položaja zadevne osebe, pravnomočno odločilo o krivdi te zadevne osebe in jo obsodilo na kazen, kot je ukrep odvzema prostosti.

82 Ta razlaga je povsem v skladu z zahtevami po spoštovanju pravice do obrambe, katere zagotovitev je natančno namen člena 4a Okvirnega sklepa 2002/584, kot izhaja iz točk 58 in 59 te sodbe.

83 Sodna odločba, s katero se pravnomočno vsebinsko odloči v zadevi, tako da zoper njo ni več mogoče vložiti rednega pravnega sredstva, je namreč odločilna za zadevno osebo, saj glede na razglasitev krivde in po potrebi določitev zaporne kazni, ki jo bo morala odslužiti, neposredno vpliva na njen osebni položaj.

84 Zato mora zadevna oseba imeti na tej postopkovni stopnji možnost, da v celoti uveljavlja svojo pravico do obrambe za dejansko uveljavljanje svojega stališča in s tem za vplivanje na končno odločbo, ki lahko povzroči, da se ji odvzame osebna prostost. Izid, do katerega privede ta postopek, v tem okviru ni upošteven.

85 V teh okoliščinah je mogoče, da se, tudi če pravica do obrambe na prvi stopnji ni bila v celoti spoštovana, to veljavno odpravi med postopkom na drugi stopnji, če se z njim nudijo vsa jamstva glede zahtev po poštenem sojenju.

86 Drugače povedano, če je bila zadevna oseba navzoča pred sodiščem, ki je pristojno za ponovno vsebinsko presojo zadeve, ni pa bila navzoča na prvi stopnji, se določbe člena 4a Okvirnega sklepa 2002/584 ne uporabijo. Nasprotno mora izvršitveni pravosodni organ opraviti preverjanja, določena z navedenim členom, kadar je bila zadevna oseba navzoča na prvi stopnji, ne pa pred sodiščem, ki je ponovno vsebinsko presojalo zadevo.

87 Z razlago pojma „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, iz točk od 81 do 84 te sodbe se lahko poleg tega najbolje zagotovi cilj, ki se uresničuje s tem okvirnim sklepom in ki je v izboljšanju in pospešitvi pravosodnega sodelovanja med državami članicami na podlagi načel vzajemnega zaupanja in priznavanja, saj se ta razlaga osredotoča na fazo postopka, ki je po ponovni vsebinski presoji zadeve odločilna za obsodbo zadevne osebe.

88 Če bi bilo treba šteti, da lahko tudi odločba, izdana pred tako pravnomočno odločbo, povzroči uporabo člena 4a Okvirnega sklepa 2002/584, pa bi lahko takšen položaj neizogibno podaljšal in celo resno oviral postopek predaje.

89 Poleg tega besedilo točke (d) obrazca z enotno obliko evropskega naloga za prijetje, ki je v Prilogi k Okvirnemu sklepu 2002/584, kot je razvidno iz točke 57 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca, potrjuje, da se informacije, ki jih mora v njem posredovati odreditveni pravosodni organ, nanašajo le na zadnjo fazo postopka, v katerem je bilo odločeno o vsebini zadeve.

90 Natančneje, v zvezi s primerom, kot je ta v postopku v glavni stvari, v katerem je postopek potekal na dveh zaporednih stopnjah, torej na prvi stopnji in nato v pritožbenem postopku, je torej zgolj stopnja, na kateri je bila izdana odločba v fazi s pritožbo, upoštevna za namene člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584, če je bila na tej stopnji izdana odločba, zoper katero ni več mogoče vložiti rednega pravnega sredstva in je bilo z njo zato v zadevi pravnomočno vsebinsko odločeno.

91 V zadevi, kot je ta v postopku v glavni stvari, mora zato glede takega pritožbenega postopka na eni strani odreditveni pravosodni organ posredovati podatke iz člena 8(1) Okvirnega sklepa 2002/584, na drugi strani pa je izvršitveni pravosodni organ pooblaščen, da v skladu s členom 15(2) istega okvirnega sklepa zahteva posredovanje dodatnih informacij, za katere presodi, da so potrebne za odločitev o predaji zadevne osebe.

92 Natančneje, v zvezi z obveznostmi izvršitvenega pravosodnega organa je treba opozoriti, da so organi držav članic, zlasti nacionalna sodišča, zaradi zavezujoče narave okvirnih sklepov dolžni skladno razlagati nacionalno pravo (glej v tem smislu sodbi z dne 16. junija 2005, Pupino, C-105/03, EU:C:2005:386, točka 34, in z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 31).

93 Izvršitveni pravosodni organ mora ob uporabi člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584, če zadevna oseba ni bila osebno navzoča v postopku, v katerem je bila izdana odločba, s katero je bilo pravnomočno odločeno o vsebini in s tem o njeni obsodbi, preveriti, ali položaj, o katerem odloča, ustreza kateremu od položajev, opisanih v točkah od (a) do (d) te določbe.

94 Tako preverjanje je treba opraviti na podlagi podatkov, ki izhajajo bodisi iz evropskega naloga za prijetje bodisi iz morebitnih dodatnih informacij, prejetih na podlagi člena 15(2) in (3) Okvirnega sklepa 2002/584.

95 Če bi bilo treba ugotoviti, da položaj, o katerem odloča, ustreza kateremu od položajev, opisanih v točkah od (a) do (d) člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584, mora izvršitveni pravosodni organ izvršiti evropski nalog za prijetje in dovoliti predajo zahtevane osebe, kot to izhaja iz točk 50 in 55 te sodbe.

96 Ker člen 4a Okvirnega sklepa 2002/584 določa fakultativni razlog za neizvršitev evropskega naloga za prijetje in ker so bili primeri iz odstavka 1, od (a) do (d), navedenega člena določeni kot izjeme od tega fakultativnega razloga za neizvršitev, je Sodišče poleg tega že odločilo, da lahko izvršitveni pravosodni organ, celo po ugotovitvi, da položaj osebe, zoper katero je izdan evropski nalog za prijetje, s temi primeri ni zajet, upošteva druge okoliščine, ki mu omogočajo, da se prepriča, da predaja zadevne osebe ne zajema kršitve njene pravice do obrambe (glej v tem smislu sodbo z dne 24. maja 2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, točki 50 in 51).

97 Okvirni sklep 2002/584 tako izvršitvenemu pravosodnemu organu ne preprečuje, da se o spoštovanju pravice zadevne osebe do obrambe prepriča tako, da ustrezno upošteva vse okoliščine, ki opredeljujejo zadevo, v kateri odloča, vključno z informacijami, ki jih lahko ima na voljo sam, če se ne posega v spoštovanje rokov, določenih v členu 17 tega okvirnega sklepa.

98 Ob upoštevanju vsega navedenega je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba, če je odreditvena država članica določila kazenski postopek, ki zajema več stopenj sodnega varstva in v katerem se tako lahko izdajo zaporedne sodne odločbe, od katerih je bila vsaj ena izdana v odsotnosti, pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da se nanaša zgolj na stopnjo, ob koncu katere je bila izdana odločba, s katero je bilo po ponovni vsebinski preučitvi dejanskih in pravnih okoliščin zadeve pravnomočno odločeno o krivdi zadevne osebe in o njeni obsodbi na kazen, kot je ukrep odvzema prostosti.

99 Pritožbeni postopek, kot je ta v postopku v glavni stvari, je praviloma zajet s tem pojmom. Predložitveno sodišče pa mora preveriti, ali ima zgoraj navedene lastnosti.

Stroški

100 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (peti senat) razsodilo:

Če je odreditvena država članica določila kazenski postopek, ki zajema več stopenj sodnega varstva in v katerem se tako lahko izdajo zaporedne sodne odločbe, od katerih je bila vsaj ena izdana v odsotnosti, je treba pojem „sojenje, ki se je zaključilo z odločbo“, v smislu člena 4a(1) Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ), kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009, razlagati tako, da se nanaša samo na stopnjo, ob koncu katere je bila izdana odločba, s katero je bilo po ponovni vsebinski preučitvi dejanskih in pravnih okoliščin zadeve pravnomočno odločeno o krivdi zadevne osebe in o njeni obsodbi na kazen, kot je ukrep odvzema prostosti.

Pritožbeni postopek, kot je ta v postopku v glavni stvari, je praviloma zajet s tem pojmom. Predložitveno sodišče pa mora preveriti, ali ima zgoraj navedene lastnosti.

Podpisi